

Tel: (06-1) 200-100-2

Web: www.hajlektalanokert.hu

Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program-2

FEAD konferencia

2016. 09. 26.

A külföldi jó gyakorlatokról

I. A szociális szolgáltatások felé terelés – Alexandre Lesiw, Bart Caussuwers

A konferencia első esettanulmánya rávilágított arra, ahogyan a FEAD végső kedvezményezettjeit (a célcsoportot) más szociális szolgáltatások igénybevételére is buzdíthatják. Alexandre Lesiw, az Egyesített Szociális Szolgáltatások a Szociális Integrációért, a Szegénységelleni Politika és Városi Politika igazgatója, amely a belga Irányító Hatóság, bemutatta a FEAD megvalósítását a belga keretek között, és ismertetett két jó gyakorlatot a kísérő intézkedéseket illetően, melyek a FEAD élelmiszer segélyének kiegészítő elemei. A FEAD megvalósító partner nézőpontját Bart Caussuwers, a belga szociális központok hálózatának egyik képviselője mutatta be, aki az egyik antwerpeni központban dolgozik, és elmagyarázta, hogy a szervezet hogyan igyekszik a FEAD kedvezményezettjeit aktivizálni és bevonni számos kezdeményezésen keresztül.

I/a. Áttekintés arról, hogy működik a FEAD Belgiumban, tekintettel a kedvezményezettek egyéb szociális szolgáltatásokba való bevonására – Alexandre Lesiw

Az I-es Operatív Program során Belgium úgy döntött, hogy a 2014-2020-ra vonatkozó időszakra kapott 88 216 046 Eurós költségvetést főként az élelmiszersegélyre fordítja (és kisebb részét a szegénységben élő gyermekeknek nyújtott anyagi segítségre). A kísérő intézkedéseket nem a program költségvetéséből valósítják meg. A célcsoportba beletartozik mindenki, aki a szegénységi küszöb alatt él (beleértve olyanokat is, akiknek nincsenek érvényes irataik, és új bevándorlók). Belgiumban a FEAD megvalósításának decentralizált megközelítését alkalmazzák, amely szoros együttműködést kíván az Irányító Hatóság, a belga szociális központok, az élelmiszerbankok és más együttműködő szervezetek között. Kilenc élelmiszerbank szoros hálózata alakult ki, 358 szociális központ (Belgium 589 központja közül), és 420 civil szervezet vesz részt a FEAD megvalósításában.

I/b. A kedvezményezettek egyéb programokba való bevonása – Bart Caussuwers

Az antwerpeni szociális központ (OCMW) a legnagyobb ilyen intézmény Belgiumban. Ebben a multikulturális városban becslések szerint minden negyedik gyermek kirekesztett, szegény családban nő fel. Jelenleg 29 szervezet foglalkozik a FEAD élelmiszersegélyek kiosztásával, köztük a 23 szociális központ. A szociális központ rövid bemutatása után egy jó gyakorlat ismertetése következett, melyben a FEAD kedvezményezetteket bevonják a PAX elosztó központ (raktár) munkájába, ahol a kiosztásra szánt tartós élelmiszereket tárolják. A dolgozók minimálbért kapnak, és szakmai tapasztalatot szerezhetnek. Rendszeresen cserélgetik a munkavállalói pozíciókat, hogy a munkavállalók minél több tudásra és képességre tegyenek szert. Ennek eredményeképpen a résztvevők megtanulják, hogyan

Tel: (06-1) 200-100-2

Web: www.hajlektalanokert.hu

Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program-2

vegyenek fel rendeléseket, hogyan bánjanak a villás emelővel, hogyan fessenek magas színvonalon, ezermesterekké váljanak, hogyan takarítsanak szakszerűen, vagy hogyan renováljanak adománybútorokat. Ezáltal a rendszeres FEAD ételmisszersegéllyel együtt releváns munkatapasztalatot is szereznek, és képessé válnak arra, hogy újra belépjenek a nyílt munkaerő-piacra.

Ez egy jó példa arra, hogyan lehet különböző forrásokat összehangolni annak érdekében, hogy jobb eredményeket érjenek el a társadalmi integráció felé vezető úton.

II. A kísérő intézkedések áttekintése az I-es operatív programban – Alessandra Cancedda

Annak érdekében, hogy Európa legszegényebbjei megtegyék az első lépéseket a szegénységből kivezető úton, nem elég ételt és anyagi segítséget nyújtani. Ennek eredményeképp a tagországoknak az ételmisszersegély és az alapvető anyagi segítség mellett olyan intézkedéseket is meg kell valósítaniuk, amelyek segítenek a kirekesztettek társadalmi bevonásában. Alessandra Cancedda, az Ecorys szociális ügyekben kompetens tanácsadója bemutatta a különböző formákat, melyekben a kísérő intézkedések testet ölthetnek úgy, mint: információ biztosítása a többi szociális szolgáltatásról, tréning és tanácsadás, hogy növeljék a kedvezményezettek pénzügyi ismereteit, takarékoskodásra való képességét, adótanácsadás, az egészséges étrend propagálása, az egészségügyi és oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés támogatása, pszichológiai tanácsadás.

Az éves megvalósítási jelentések átnézése után nyilvánvalóvá vált, hogy 2014-2015 között növekedett azon országok száma, akik megvalósítottak kísérő intézkedéseket az ételmisszersegélyek kiosztása mellett. A leggyakoribb az információ biztosítása volt már meglévő szolgáltatásokról, illetve a szociális tanácsadó szolgáltatások. Jelenleg a nyelvi/íráskészségi illetve lakhatási segítség biztosítása ritkább.

III. A tanácsadó szolgáltatásokról – Jožica Ličen, Andreja Urh, Auksè Duskienè

A szlovéniai Karitásznál tanácsadói szolgáltatásokat biztosítanak a rendszeres ételmisszersegély mellett a FEAD keretein belül. (Jožica Ličen és Andreja Urh, önkéntesek beszéltek a gyakorlatról.) 2006 óta osztanak ételmisszert, és a kezdetektől fogva valósítanak meg kísérő intézkedéseket is. Prezentációjukban bemutatták, ahogyan a FEAD ételmisszersegélyért érkező kedvezményezetteket más szolgáltatások felé irányítják. Először a Karitás önkéntesei beszélgetnek velük, meghallgatják őket. Ez az egyik legnehezebb része a folyamatnak, mert a kirekesztett személyek sokszor bizalmatlanok, és nehezen nyílnak meg. A beszélgetések egyre hosszabbak lesznek, amíg az önkéntesek képessé válnak egyéni felmérést készíteni a kedvezményezetről. Ezután az önkéntesek a Karitás szakembereihez küldik az igénybe vevőket.

Példák a tanácsadási szolgáltatásokra: segítség a szociális munkásoknak az anyaotthonokban és védett házakban, szakmai tanácsadás a gyerekevelésről, az idősek és betegek otthoni meglátogatása, szakmai tanácsadás a drog-és alkoholfüggőknek. Önkéntes ügyvédektől jogi tanácsadást is kaphatnak. Megjegyzendő, hogy a Karitás azok felé is tesz lépéseket, akiknek kényelmesnek tűnik a segélyekből és más szociális szolgáltatásokból élni, hogy segítsék őket a függetlenné és önellátóvá válásban. Hogy

Tel: (06-1) 200-100-2

Web: www.hajlektalanokert.hu

Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program-2

elérjék ezt a célt, workshopokat és előadásokat szerveznek számos témában, például jelenleg „Tényleg szükségünk van mindenre, amit a reklámok el akarnak adni nekünk?” témában folyik ilyen workshop.

Auksè Duskienè, a FEAD programmenedzsere, a litván Szociális Biztonság és Munkaügyi Minisztérium dolgozója felsorolta a FEAD ételosztás melletti kísérő intézkedések biztosításának négy nagy kihívását. Az első ilyen a célcsoportok sajátossága. Elmondta, hogy az olyan egyének, akik pszichotropikus anyagoktól függenek (alkohol, kábítószer, stb.), a régóta munkanélküliek, a szociálisan kirekesztettek, az idősek, a kisebbségi csoportok, a veszélyeztetett családok, az (átmenetileg) anyagi nehézséggel küzdők mind különféle támogatást igényelnek, és nehéz nekik megfelelő segítséget nyújtani. A második kihívás ezért, hogy megfelelően széleskörű intézkedéseket biztosítsanak, hogy azok találkozzanak a különböző csoportokba tartozók igényeivel. Harmadjára, az intézkedések költségeinek fedezése is egy feladat. Jelenleg az önkormányzatok és civil szervezetek a szolgáltatásokat ingyenesen nyújtják, de az a terv, hogy egy 5%-os átalánydíjat számíttassanak fel, hogy fedezhessék a 2018 és 2020 közötti költségeket. Negyedszerre, a FEAD és ESF (Európai Szociális Alap) alapokból megvalósuló intézkedések összehangolása is kihívást jelent, mivel a FEAD kedvezményezetteket szeretnék bevonni az ESF-ből megvalósuló programokba is.

IV. Az önkéntesek szerepéről – Matti Hetemäki, José Javier Sánchez Espinosa, Silvia Piscitelli

Sok megvalósító szervezet számára az önkéntesek létfontosságúak ahhoz, hogy bevonják a kedvezményezetteket a FEAD kísérő intézkedésekbe. Az önkéntesek szerepéről a Vöröskeresztben három különböző ország Vöröskeresztjének képviselői beszéltek.

A szervezet rövid bemutatása után Matti Hetemäki a finn Vöröskereszttől elmagyarázta az önkéntesek jelentőségét, és az önkéntesek toborzásának fontosságát. Elmondta, hogy az önkéntesek általában motiváltak abban, hogy bevonják őket a szervezet munkájába, mert felelős és aktív állampolgárok szeretnének lenni, akik segítenek másoknak. Egy másik fő motivációs tényező, hogy az önkéntesség új társadalmi kapcsolatokat nyit meg. Annak érdekében, hogy megtarthassák az önkénteseket, fontos, hogy ezt a két tényezőt biztosítani tudják. Emiatt nem csak kis felelősséggel járó, apró feladatokat kell adni számukra, mert így értéktelenné, és meg nem becsültnek érzik magukat. Megfelelő teret kell hagyni az önkéntesek közötti szociális kapcsolatoknak is, így biztosítható, hogy később más projektbe is visszatérnek.

A spanyol Vöröskeresztnek nagy adatbázisa van 200 000 regisztrált önkéntessel, ezért fontos, hogy a megfelelő tapasztalattal rendelkező önkénteseket válasszák ki a rövid-és hosszútávú feladatokra. José Javier Sánchez Espinosa a spanyol Vöröskereszttől egy „önmenedzselő” szervező eszközt mutatott be, egy mobil és webes alkalmazást, amely által szervezik az önkénteseket minden fajtájú, és időtartamú munkára. Mikor felhívást tesznek közzé az önkénteseknek, a regisztráltak egy értesítést kapnak, és visszajelezhetnek, hogy elérhetőek-e. A megbízás automatikusan mentésre kerül a naptárjukba. Ezen túl tájékoztatást és tréning meghívásokat is megtalálhatnak az alkalmazás segítségével. Az alkalmazás

Tel: (06-1) 200-100-2

Web: www.hajlektalanokert.hu

Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program-2

kb. egy éve működik, és az önkéntesek 60%-a már használta, nagyban fejlesztve a kommunikációt a szervezet és az önkéntesek között.

Végül ahhoz, hogy hatékonyan lehessen kivitelezni a kísérő intézkedéseket, az önkénteseket képezni is kell. Silvia Piscitelli az olasz Vöröskeresztől bemutatta a különböző képzési lehetőségeket, amiket felajánlanak számukra. Kezdsnek, mind a 160 000 önkéntes részesült egy 18 órás képzésben, ami szükséges ahhoz, hogy Vöröskereszt önkéntesek lehessenek. Hét különböző modul van attól függően, hogy az önkéntes milyen munkát szeretne végezni. A „szociális operátorok” 26 óra elméleti, és 20 óra gyakorlati képzést kapnak azzal a céllal, hogy képesek legyenek egy veszélyeztetett csoporthoz tartozó személlyel kommunikálni és segíteni őket az önállóvá válás útján. A képzés kiegészíthető, függően attól, hogy melyik célcsoporttal szeretne foglalkozni. Úgy érezték, hogy az önkéntesek nem csak jobb szolgáltatásokat nyújtanak, mikor képzik őket, de nagyobb az érdeklődés is, mert az egyének sokkal aktívabban vonódnak bele az önkéntes munkába.

Készítette: Keresztury Ágnes (az RSZTOP-2 projekt munkatársa)